

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 25. mars 2021 truffet vedtak i

- Sak nr:** 21-001 (arkivnr: 21/32)
- Saken gjelder:** Klage fra A på tingrettsdommer B , nestleder/tingrettsdommer C, dommerfullmektig D, og sorenskriver E ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Eva Albertsen Malt
Turid Ellingsen
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den er fremsatt etter klagefristen eller gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere.
 2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B nestleder/tingrettsdommer C, dommerfullmektig D, eller sorenskriver E.

Innledning:

Ved brev av 4. januar 2021 har A klaget på tingrettsdommer B, nestleder/tingrettsdommer C, dommerfullmektig D, og sorenskriver E ved X tingrett. Klagen gjelder dommeradferd og lang saksbehandlingstid. Klagen er forelagt de innklagede, som ved brev av 19 og 20. januar 2021 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved brev av 25. januar 2021.

Saksfremstilling:

Den underliggende saken gjelder behandlingen av et offentlig skifte i et dødsbo ved X tingrett. Klager var part i saken. Første møte i saken var 3. april 2019 og utlodning ble avholdt 8. desember 2020. De innklagede dommerne har tatt del i ulike deler av behandlingen av saken.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Hun mener seg svært dårlig behandlet av både tingretten og av bobestyrer. Fra sommeren 2019 og frem til dd har det i realiteten ikke blitt avklart noe som helst, men derimot har det blitt produsert kjennelser og anker på løpende bånd. Antall klager, anker, kjennelser og andre avgjørelser i skifte- og tvistesaken er ca. 15. Tingretten har etter kjennelsene benyttet hovedstevnevitne i forkynnelsene, og dette har medført at tiden fra kjennelsene ble fattet og frem til at hun har mottatt dem blitt svært lang. Hun har bedt om utsettelse av fristen og betaling av gebyr inntil ankesaken var avgjort og fikk avslag av tingrettsdommer B med den begrunnelse at det var nødvendig med fremdrift i saken.

Hun mener at skiftesaken neppe har gyldighet i dag på grunn av alle saksbehandlingsfeilene som er gjort kontinuerlig gjennom hele saken. Det har ikke vært mulig å få telefonisk kontakt med dommerne i skiftesaken og i saken der hun leverte stevning. Hun er klar over at arbeidet til bobestyrer ikke er problemstillinger Tilsynsutvalget kan ta stilling til. Saksbehandlingen som dommeren i saken har gjort vedrørende hennes klager på bobestyrer forklarer imidlertid hvorfor hun er misfornøyd med det arbeidet som har blitt gjort i skiftesaken ved X tingrett.

Hun viser til manglende veiledning fra tingretten. Hun hadde en dialog per epost med en saksbehandler og deretter med nestleder C, men begge vanskeliggjorde hennes forespørsel bl.a. ved å hevde at det ikke var noe å anke over. Hun reagerer sterkt på at hun ikke fikk den veiledningen hun bad om, samt at det som ble fremlagt av dommer og saksbehandler ved tingretten var direkte feil og misvisende.

Hun fikk pålegg fra dommerfullmektig D om å bruke advokat. Hun mener at dommerens gjentatte uriktige påstander faller inn under det som utvalget kan vurdere. Dommerne i X tingrett ser ut til å mene at de stort sett kan gjøre hva de vil, og loven bryr de seg lite om å overholde. Det har vært flere tilfeller av manglende veiledning. Tingretten har systematisk ignorert alt av ankefrister og fattet kjennelser på løpende bånd der den ene bygger på den andre – uten at ankefristen for den første er utløpt. Hun mener seg kraftig motarbeidet av bobestyrer og tingretten.

Punktet vedrørende svært lang saksbehandlingstid henger f.eks. delvis sammen med avgjørelsene til dommerfullmektig D som bl.a. bygget på ren løgn og ikke bare på beslutninger om å benytte hovedstevnevitne til forkynning. Hun vil appellere til utvalget om å se samtlige klagepunkter innen ettårsfristen for på den måten å få en best mulig vurdering av hele saken samlet.

Innklagede – dommerfullmektig D – har i hovedsak vist til følgende:

Hva gjelder klagers anførsler vedrørende saksbehandlingsfeil i forbindelse med hennes håndtering av tvistesaken hennes, kunne disse anførslene vært brukt som grunnlag for rettsmidler, og hun

ser derfor ikke grunn til å kommentere dette ytterligere. Utover disse forholdene fremfører klager at hun har løyet. Dette vil hun bestride. Hun kjenner ikke klager, har ikke noe relasjon til partene i sakskomplekset og har behandlet saken hennes på helt ordinær måte.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Slik hun oppfatter den del av klagen som gjelder henne, omhandler dette hennes saksbehandling som dommer i dødsboet, og da i første rekke at hun ikke har byttet ut oppnevnt bostyrer. Det vises til at hun har gjort vurderinger av hans habilitet i forhold til eventuelle forbindelser til de øvrige arvingene. Hennes vurderinger av disse forholdene er overprøvd av Y lagmannsrett, og funnet rettslig riktige. Videre har hun gjort vurderinger av bostyrers arbeid etter klage fra klager. Hun har ikke funnet grunnlag for å frata ham oppdraget som bostyrer. For øvrig har rettens behandling av boet vært i tråd med gjeldende regler og faste rutiner. Bobehandlingen har i utgangspunktet ikke vært komplisert utover at klager i stor grad har benyttet seg av sin klage- og ankerett, slik at bobehandlingen har tatt noe lengre tid enn hva den ellers ville ha hatt. Bruk av stevnevitne har vært benyttet for å få notoritet rundt forkynneestidspunktet. Hun kan på denne bakgrunn ikke se at hun har opptrådt klander- eller kritikkverdige som dommer i boet.

Innklagede – Nestleder og tingrettsdommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Klagen oppfattes det hen at han i begynnelsen av september 2019 ikke ga henne veiledning vedrørende oppsett av anke over X tingretts beslutning av 10. april 2019 om å oppnevne bostyrer i et dødsbo der klager var arving. Den veiledning han har gitt er skriftlig og han har ikke ytterligere å tilføye knyttet opp mot faktum. Han viser til tremåneders fristen for å klage til Tilsynsutvalget og viser til at det har gått ett år og fire måneder siden den angivelige manglende veiledningen fra hans side fant sted.

Innklagede – sorenskriver E – har i hovedsak vist til følgende:

Saksbehandlingstiden både i det aktuelle dødsboet og tvistesaken, er lengre enn den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for denne type saker i X tingrett. Forklaringen på dette kan ikke sees å være verken ressursituasjonen i domstolen, arbeidssituasjonen til de innklagede eller andre forhold i tingretten eller hos de innklagede.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Klagen retter seg mot en rekke forhold knyttet til de tre innklagede dommernes behandling/befatning med bobehandlingen fra april 2019 til slutten av desember 2020.

Tilsynsutvalget kan ikke ta en klage til behandling dersom den er fremsatt mer enn ett år etter at de påklagede forhold fant sted, altså forut for 4. januar 2020, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd. Denne fristen er absolutt og gjelder uten unntak. Klagen retter seg i stor grad mot forhold som fant sted i 2019. Dette gjelder bl.a. klagen over tingrettsdommer B manglende oppfølging overfor bobestyrer, mangelfull veiledning fra tingrettsdommer C vedrørende anke og mangelfull veiledning vedrørende spørsmålet om «oppsettende virkning» fra dommerfullmektig D. For disse delene av klagen er klagefristen på ett år utløpt. Disse delene av klagen må derved avvises

Videre følger det av domstolloven § 237 fjerde ledd at fristen for å klage en dommer inn for Tilsynsutvalget er tre måneder etter at forholdet fant sted, eventuelt tre måneder etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet. Dersom klagefristen er utløpt, skal klagen som regel ikke tas til behandling. Unntak kan gjøres dersom klager hadde rimelig grunn til å oversitte klagefristen og klagen er fremsatt så snart hindringen opphørte.

Deler av klagen retter seg mot forhold som har funnet sted i perioden 4. januar 2020 til 4. oktober 2020. Dette gjelder bl.a. at dommerfullmektig D avgjørelse om bruk av prosessfullmektig, at dommerfullmektig D har opptrådt «løgnaktig» el., og at en anke ble avvist på grunn av manglende innbetaling av rettsgebyr selv om en kreditnota senere viste at det var innbetalt for mye gebyr. For denne delen av klagen er klagefristen på tre måneder utløpt. Tilsynsutvalget kan ikke se at klager hadde rimelig grunn til å oversitte klagefristen.

Tilsynsutvalget har vurdert om det foreligger særlige grunner til å ta denne delen av klagen helt eller delvis til behandling av eget tiltak, men kan ikke se at slike grunner foreligger. Det er i vurderingen lagt vekt på at klagens innhold og karakter ikke tilsier at saken behandles av utvalget av eget tiltak. Videre er det vektlagt at de påklagde forhold i det vesentlige retter seg mot forhold utvalget uansett ikke har myndighet til å behandle.

De deler av klagen som er fremsatt etter klagefristen blir derfor avvist.

En viktig begrensning i Tilsynsutvalgets myndighet følger videre av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessedelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke. Den del av klagen som retter seg mot at tingrettsdommer B i brev 21. desember 2020 ikke forlenget ankefristen, gjelder en dommeravgjørelse vedrørende saksbehandlingen som utvalget ikke har myndighet til å overprøve. Denne delen av klagen blir derfor avvist.

Klagen gjelder videre at dommerne ved tingretten var «forutinntatte» gjennom bobehandlingen, samt at saksbehandlingstiden har vært for lang. Dette er forhold Tilsynsutvalget kan behandle.

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Klagen over «forutinntatthet», synes hovedsakelig og gjennomgående være begrunnet med innholdet i avgjørelser truffet av de innklagde dommerne, bobestyrers arbeid, samt motpartens uttalelser. Tilsynsutvalget kan ikke se at det er påvist uttalelser i avgjørelser, brev, e-poster eller på annen måte som sannsynliggjør at de innklagde dommeren har opptrådt partisk. At klager er uenig i flere avgjørelser truffet av de innklagde dommerne under bobehandlingen gir i seg selv ikke grunnlag for å stille spørsmål ved deres nøytralitet.

Klager har anført at saksbehandlingstiden har vært for lang. Det er herunder vist til at tingrettens bruk av hovedstevnevitne ved forkynning av avgjørelser har forlenget saksbehandlingstiden.

For at saksbehandlingstidens lengde skal gi grunnlag for disiplinærreaksjon må det være påvist en betydelig overskridelse av den saksbehandlingstid/fremdrift som normalt kan forventes i saken uten at det er rimelig grunn for dette. Det kreves i tillegg at dommeren kan klandres for den lange tidsbruken.

Bobehandlingen pågikk fra april 2019 til utlodning i desember 2020. Saksbehandlingstiden har således isolert sett vært lang. Tilsynsutvalget kan imidlertid ikke se at de innklagde dommerne kan bebreides for tidsbruken. Slik saken er opplyst legger utvalget til grunn at den lange saksbehandlingstiden skyldes flere tvister under bobehandlingen, og at det ved flere anledninger også er benyttet rettsmidler mot tingrettens avgjørelser. Utvalget legger til grunn at det har vært jevnlig aktivitet i bobehandlingen. Det er opplyst at bruken av hovedstevnevitne er begrunnet i å sikre notoritet rundt forkynnelsen av tingrettens avgjørelser. Beslutningen om å benytte hovedstevnevitne er en dommeravgjørelse som utvalget ikke har myndighet til å overprøve.

Klager har også opplyst at hun ikke har fått kontakt med dommerne på telefon. Tilsynsutvalget bemerker at disse tilfellene ikke er konkretiserte. I tillegg fremgår det av sakens dokumenter at klager ved flere anledninger har fått konkret veiledning når hun har kontaktet tingretten på e-post. Denne delen av klagen gir således ikke grunnlag for noen ytterligere oppfølging fra utvalgets side.

Etter dette finner Tilsynsutvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B, nestleder/tingrettsdommer C, dommerfullmektig D, og sorenskriver E.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den er fremsatt etter klagefristen eller gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B, nestleder/tingrettsdommer C, dommerfullmektig D, eller sorenskriver E.